

Oponentský posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře psychologie FF UK v září 2020.

Název diplomové práce: Souvislost citové vazby, sebehodnocení a vědomí vlastní účinnosti u adolescentů.

Diplomandka: Ing. et Bc. Jana Kašická

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Ilona Gillernová, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Diplomandka předkládá k posouzení diplomovou práci v rozsahu 71 stran včetně seznamu vhodně zvolených českých i zahraničních odborných zdrojů na 10 stranách + přílohy. Ve své práci se věnuje zajímavému propojení 3 konceptů, jímž jsou citová vazba k rodičům a kamarádovi, sebehodnocení a self-efficacy (vědomí vlastní účinnosti).

Práce je členěna klasickým způsobem na část literárně přehledovou a na část výzkumnou. Obě tyto části jsou rozsahem i kvalitou srovnatelné, za podstatu DP však považuji část výzkumnou.

V části literárně přehledové se autorka věnuje popisu klíčových tematických okruhů a začíná popisem období adolescence. V této části práce a v části následné, věnované otázce sebehodnocení autorka prokázala vliv brněnských kolegů prof. Petra Macka a doc. Lenky Lacinové jak výběrem zdrojů, tak kvalitou a srozumitelností zpracování. Zde bych jen namítla, že se jmény citovaných autorů se zde nepracuje jednotně (příkladně str. 12, 13). Ve třetí kapitole se pak autorka věnuje vědomí vlastní účinnosti a v následující kapitole citové vazbě. Tyto kapitoly jsou skutečně pouze zcela základním popisem zmíněných kategorií a mohli bychom je považovat spíše za základní vymezení pojmů. Osobně považuji za těžiště první části diplomové práce kapitolu šestou, v níž autorka s dobrým vhledem a jasně probírá vztahy mezi jednotlivými koncepty. To není jistě lehký úkol a z posuzovaného textu je patrné, že je autorka v tématu dobře orientovaná, stejně jako ve zvolených odborných zdrojích. Cením si především subkapitoly 5.4. a 5.5. „Citová vazba a sebehodnocení v adolescenci“ a „Citová vazba a sef-efficacy v adolescenci“.

Výzkumná část DP se zaměřením na výše zmíněné obtížně uchopitelné vztahy mezi sledovanými kategoriemi je jistě metodologickou výzvou, které se ale autorka zhostila velmi dobře. Pečlivě formulovala 3 výzkumné otázky a na ně navazující hypotézy. Popsala kvantitativní design výzkumu, zvolila 3 adekvátní metody: Rosenbergerovu škálu sebehodnocení, Experiences in Close Relationships (ECR)- dotazník na zjištění dimenzí citové vazby a General Self-Efficacy Scale (Dotazník obecné vlastní efektivity). Jednotlivé metody pečlivě popsala, doplnila je popisem sběru dat a jejich statistickou analýzou a zpracováním. Za pozitivní ocenění jistě stojí rozsáhlý testovaný soubor, který čítal přes 200 osob ve věku 15-17 let. Autorka soubor pečlivě popsala, včetně typu rodiny dotazovaných, jejich studijního prospěchu, počtu sourozenců... Zde bych jen namítla, že termín „znovusložená“ rodina se obvykle píše dohromady. Vyzdvihla bych velkou časovou dotaci, kterou tento výzkum a jeho kvalitní zpracování nesporně vyžadoval.

Získané výsledky jsou čtenáři představeny přehledně numericky v tabulkách, graficky a také verbálně ve vztahu k jednotlivým hypotézám. Domnívám se, že v tomto případě lze jednoznačně říci, že posuzovaná DP a především její výzkumná část, přináší nejen pro psychology zajímavé výsledky, které rozhodně stojí za další publikování a především stojí za rozsáhlejší pokračování v takto koncipovaném výzkumu. Osobně si cením několikastránkové zralé diskuse, která opět svědčí o autorčině osobním zájmu, o jejím pracovním nasazení a o její dobré orientaci v podobných zahraničních výzkumech.

Při obhajobě bych uvítala odpověď na následující otázky:

1. Jaké české odborné zdroje byly pro diplomandku největší inspirací pro vyslovení výzkumných otázek?
2. Jaké zahraniční výzkumy jsou svými výsledky nejbliže výsledkům, prezentovaným v této DP?
3. Který výzkumný výsledek ji osobně nejvíce překvapil ?

*Celkově lze shrnout, že předložená diplomová práce splňuje požadovaná kritéria a lze ji doporučit k obhajobě. Osobně navrhuji hodnocení **výborně**.*